

Skånepanelen

Önskemål och synpunkter kring regionens patientmåttider

Medborgarundersökning mars-april 2022
Genomförd av Institutet för kvalitetsindikatorer (Indikator)

Innehåll

Om Skånepanelen	3
Om undersökningen	4
Om respondenterna	5
Resultat i korthet	7
Vad tycker panelen är viktigast?	8
Önskemål och preferenser kring patientmåltider	12
Tillit och kunskap	24
Bakgrundsfråga	31
Fritextfrågan	34
Analys och slutsatser	36

Om Skånepanelen

Bakgrund och syfte

Skånepanelen är en webbaserad medborgarpanel bestående av cirka 8 000 personer som regelbundet deltar i enkäter via nätet. Syftet är att få större insikt om medborgarnas kunskaper om, förväntningar på och attityder till de verksamheter som Region Skåne ansvarar för.

Rekryteringsmetod

Panelen startades år 2013 då 3 700 panellister rekryterades via ett utskick till ett obundet slumpmässigt urval av medborgare. Panelens sammansättning ses över årligen för att utvärdera dess representativitet sett till målgruppen. Tilläggsrekryteringar har genomförts 2017 respektive 2020.

Representativitet

Panelen ska spegla Skånes befolkning från och med 16 år avseende kön, ålder och region. Resultaten från specifika undersökningar viktas utifrån dessa variabler för att spegla den verkliga fördelningen bland befolkningen i Region Skåne avseende dessa faktorer. Övriga bakgrundsfaktorer som ej tas hänsyn till i viktningen, men som är viktiga att känna till är utbildningsnivå, där panelen har god representativitet sett till målpopulationen, samt födelseland där personer födda i annat land än Sverige är underrepresenterade.

Om undersökningen

Bakgrund och syfte

Servicenämnden strävar efter att utveckla sin verksamhet och bakgrunden till den här undersökningen är att få in synpunkter och önskemål relaterade till patientmåltider som serveras vid regionens sjukhus.

Metod

Målgruppen för undersökningen är personer bosatta i Region Skåne, som är 16 år eller äldre. Urvalet är medlemmarna i Region Skånes webbpanel - Skånepanelen. Datainsamlingen genomfördes med en webbenkät till vilken panellisterna fick en inbjudan att delta via e-post. Tre påminnelser skickades ut under fältperioden. Svarsfrekvensen var 56 procent (7 496 utskickade enkäter, 18 bortfall, 4 193 besvarade).

Enkät

Enkäten omfattade cirka 20 frågor.

Genomförande

Undersökningen startade 2022 vecka 12 och avslutades vecka 14.

Analys

Data har analyserats på övergripande nivå och för jämförelser mellan analysgrupper.

Resultatet har viktats på regiondel, kön och ålder för att bättre spegla den verkliga fördelningen bland befolkningen i Region Skåne avseende dessa faktorer.

Signifikanta skillnader redovisas i dataetiketterna till diagrammen. Andelar med **blå** text innebär att det är en signifikant högre andel från aktuell grupp som valt ett svarsalternativ medan andelar med **röd** text innebär att signifikant färre valt ett svarsalternativ. Det innebär att det är en skillnad som kan säkerställas statistiskt med 95% konfidensnivå.

Rapport

Resultaten presenteras med diagram och text på övergripande nivå samt nedbrutet per analysgrupp där analysen visat på relevanta skillnader och mönster bland de respondenter som uttryckt en åsikt. Vid varje fritextfråga görs en enskild analys.

Kontaktpersoner

Projektledare Indikator:

Rasmus Ragnarsson

Kontaktperson Region Skåne:

Susanna Pistemaa

Om respondenterna

	Procent	Antal
Födelseland		
Sverige	92%	3823
Övriga Europa	3%	141
Övriga Norden	2%	100
Övriga Världen	2%	82
Bas		4155
Åldersgrupp		
29 år eller yngre	6%	265
30-44 år	15%	649
45-59 år	28%	1186
60-69 år	21%	869
70 år eller äldre	29%	1224
Bas		4193
Region		
Skåne Nordost	25%	1056
Skåne Nordväst	17%	715
Skåne Sydost	48%	2017
Skåne Sydväst	10%	405
Bas		4193

	Procent	Antal
Kön		
Kvinna	51%	2156
Man	48%	2025
Annat	0%	12
Bas		4193
Utbildning		
Grundskola eller motsvarande	13%	554
Gymnasium eller motsvarande	43%	1822
Universitet/högskola	42%	1742
Bas		4193

Om respondenterna, forts

	Procent	Antal
Hur upplever du ditt nuvarande hälsotillstånd?		
Mycket bra	30%	1240
Bra	50%	2096
Någorlunda	17%	716
Dåligt	2%	104
Mycket dåligt	1%	24
Vill inte svara	0%	13
Bas		4193
Vilken är din huvudsakliga sysselsättning just nu?		
Annat	3%	109
Arbetssökande	2%	82
Pensionär	33%	1372
Sjukskriven	1%	56
Studerande	6%	255
Tjänstledig/föräldraledig	0%	6
Vill ej uppge	1%	27
Yrkesverksam	55%	2286
Bas		4193

	Procent	Antal
Har du eller någon närstående varit inlagd på sjukhus i Region Skåne det senaste året?		
Ja	34%	1405
Nej	66%	2788
Bas		4193

Resultat i korthet

De viktigaste punkterna för skåningarna är att patientmåltiderna är anpassade efter deras behov följt av möjligheten att välja maträtt

9 av 10 känner tillit till myndigheternas och vårdpersonalens kostråd

7 av 10 uppger att det är viktigt för dem att få välja maträtt vid en sjukhusvistelse

8 av 10 uppger att det är viktigt för dem att måltiderna är anpassade efter deras behov.

8 av 10 uppger också att det är viktigt att sjukhusen arbetar med att minska matsvinnet

Vad tycker panelen är viktigast?

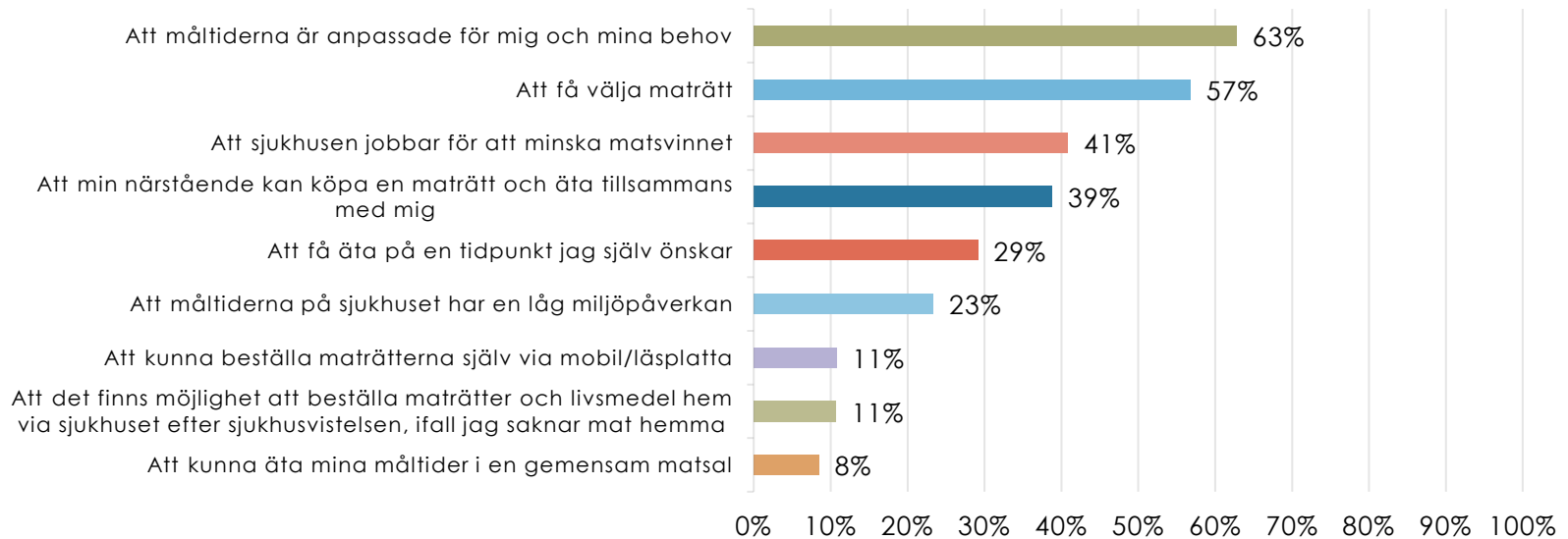

Nämnd de tre viktigaste punkterna nedan när det gäller måltider på sjukhus

Svarspersonerna fick möjlighet att nämna de tre viktigaste punkterna vad gäller måltider på sjukhus.

Drygt 6 av 10 uppgav att det är viktigt att måltiderna är anpassade för dem och deras behov och nästan 6 av 10 uppgav att det är viktigt att få välja maträtt.

Ungefär 4 av 10 uppgav även att det är viktigt att sjukhusen minskar matsvinnet samt att deras närstående kan köpa en maträtt och äta tillsammans med dem.

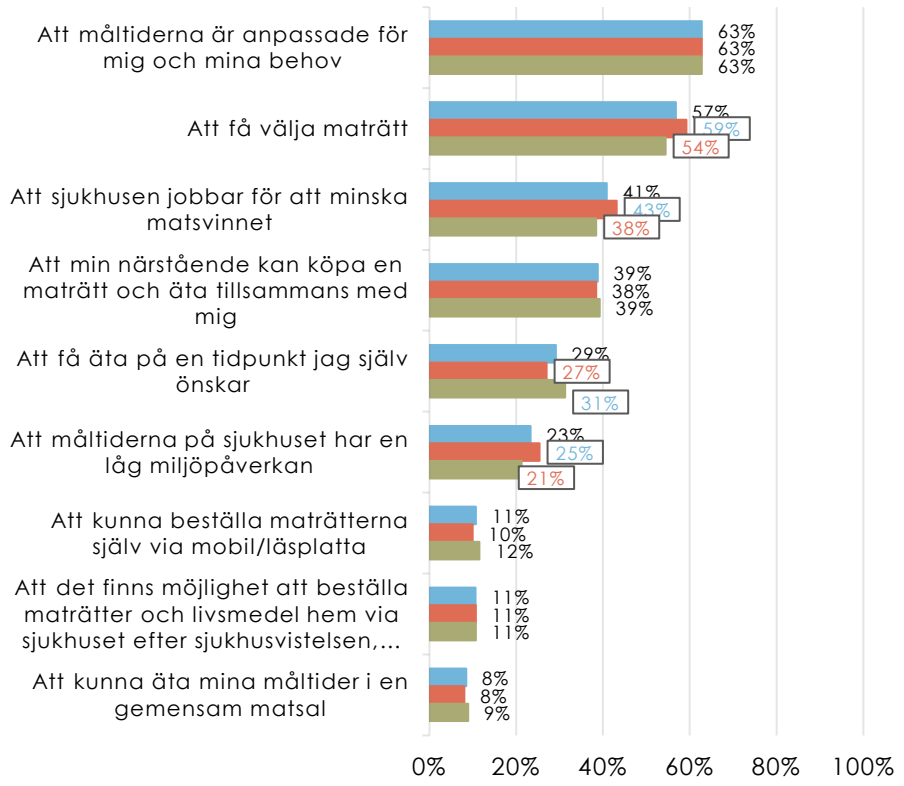

Nämnde tre viktigaste punkterna nedan när det gäller måltider på sjukhus.

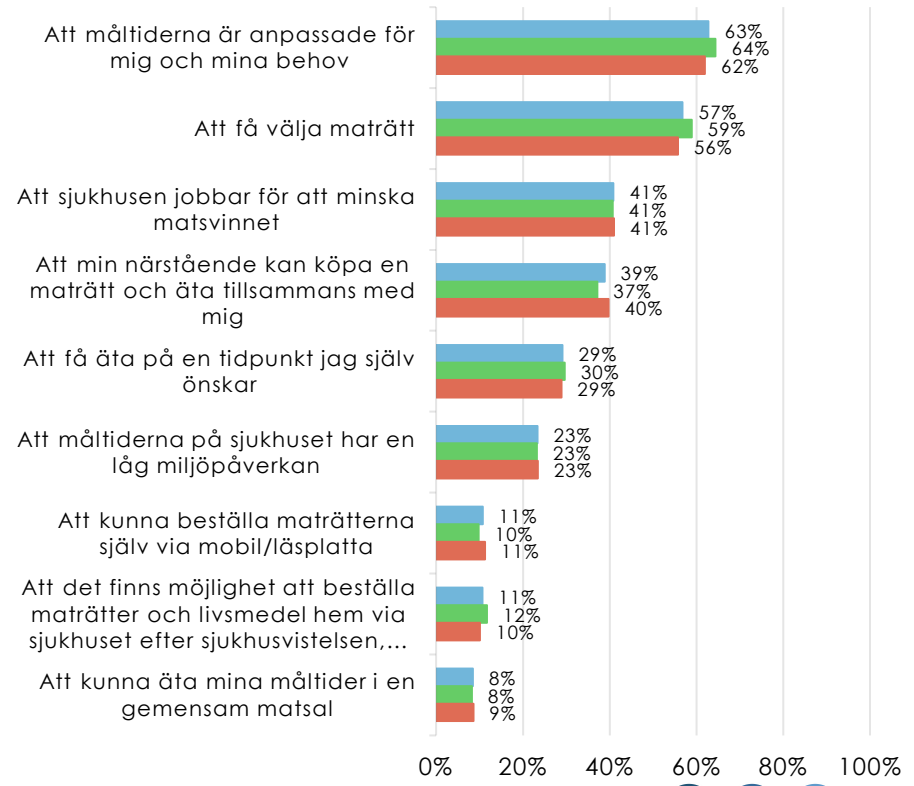
Kön och erfarenhet av sjukhus

Preferenserna skiljer sig inte mycket i relation till kön. Något fler kvinnor vill däremot kunna få välja maträtt och att sjukhusen jobbar med att minska matsvinnet än andelen män. Vad gäller erfarenhet av sjukhus finns det inga tydliga skillnader i preferenser.

■ Total ■ Kvinna ■ Man

■ Total ■ Sjukhuserfarenhet ■ Nej

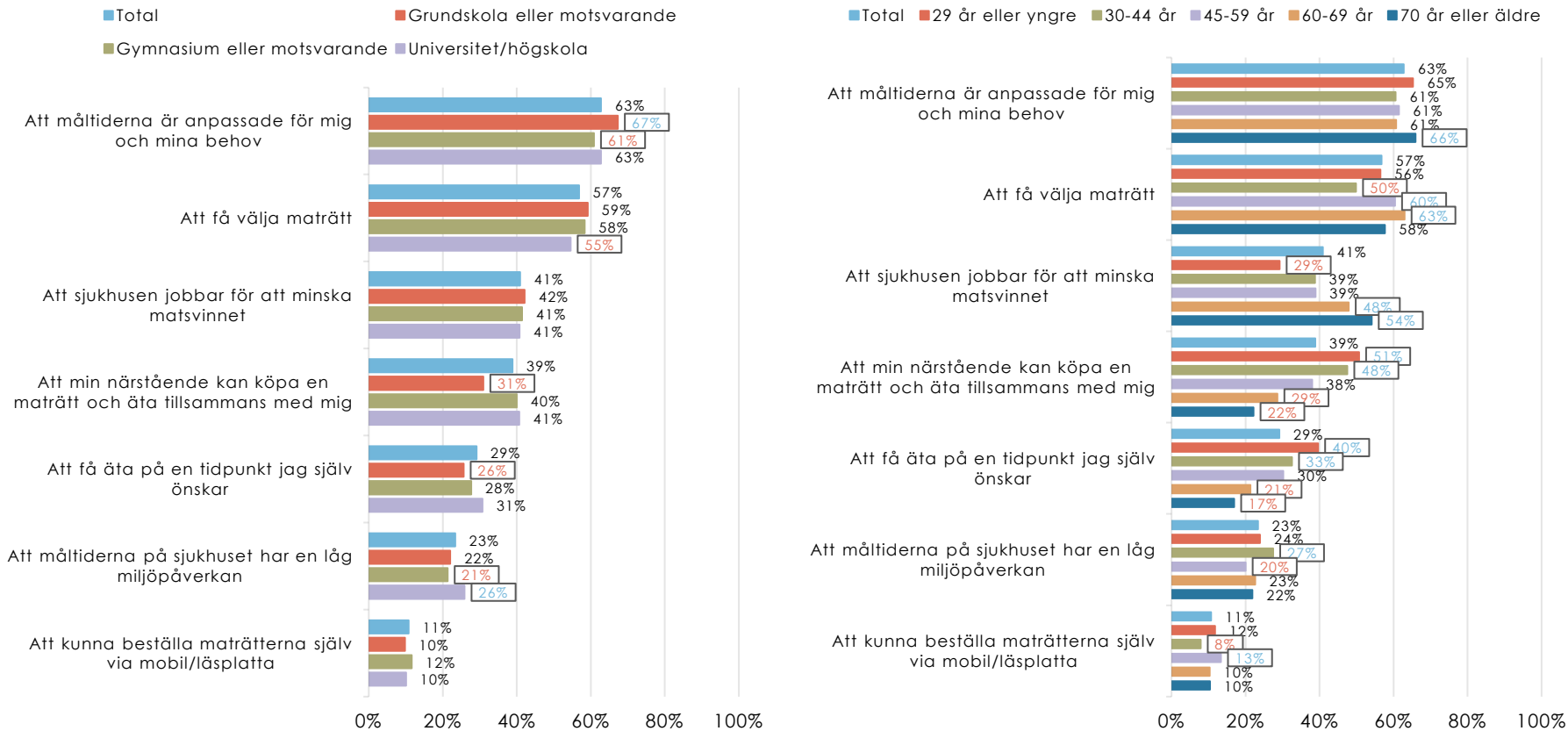

Nämnde tre viktigaste punkterna nedan när det gäller måltider på sjukhus

Utbildning och ålder

Äldre tenderar i högre utsträckning uppge att minska matsvinnet är viktigt medan yngre i högre utsträckning uppger att det är viktigt att närstående har möjlighet att köpa en maträtt och äta tillsammans med dem.

I relation till utbildning finns det inga stora skillnader i preferenser.

Önskemål och preferenser kring patientmåltider

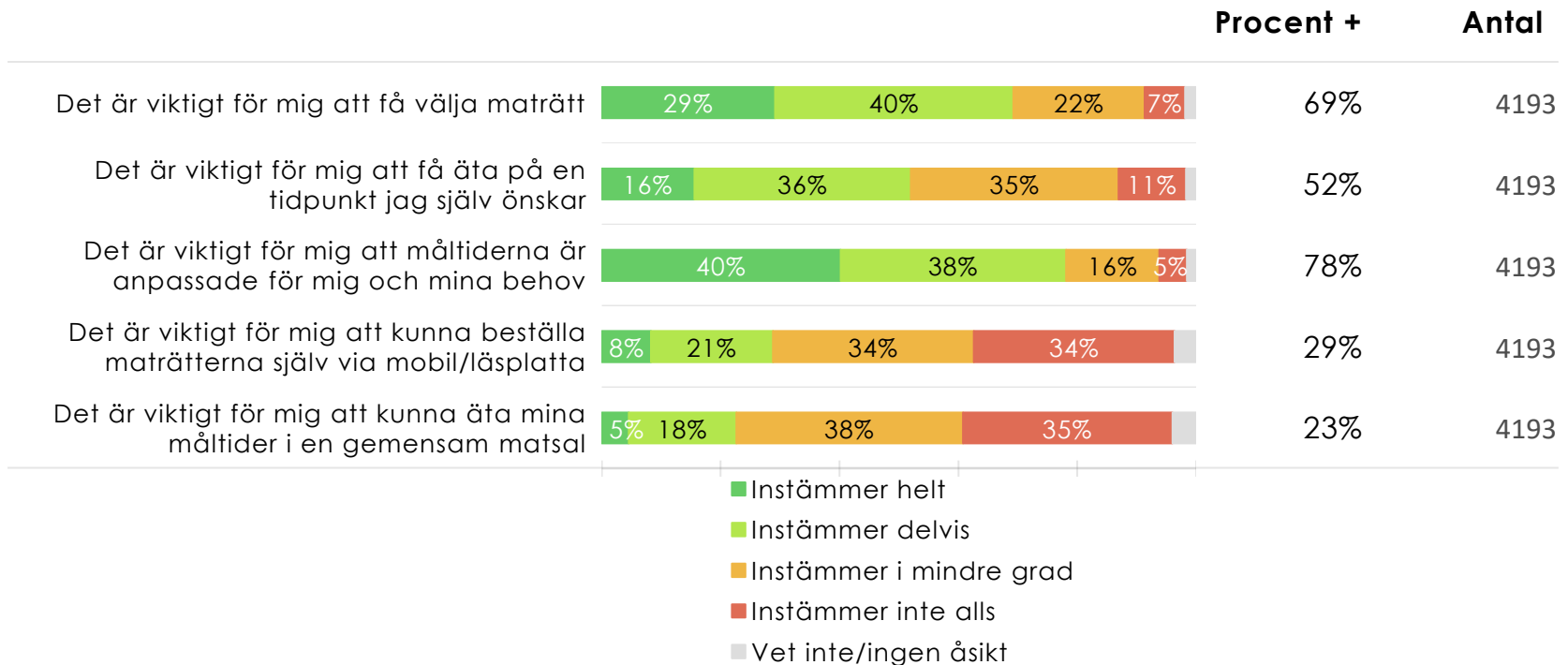

Följande frågor handlar om dina val av och önskemål om måltider på sjukhus.

Ytterst få av de svarande, färre än 3 av 10, uppgav att det är viktigt för dem att få äta deras måltider i en gemensam matsal eller själv kunna beställa maträtterna via mobil/läsplatta.

Nästan 8 av 10 uppgav däremot att det är viktigt för dem att måltiderna är anpassade för dem och deras behov.

Nästan 7 av 10 uppgav att det är viktigt för dem att också få välja maträtt och drygt hälften uppgav att det är viktigt för dem att få äta på en tidpunkt de själva önskar.

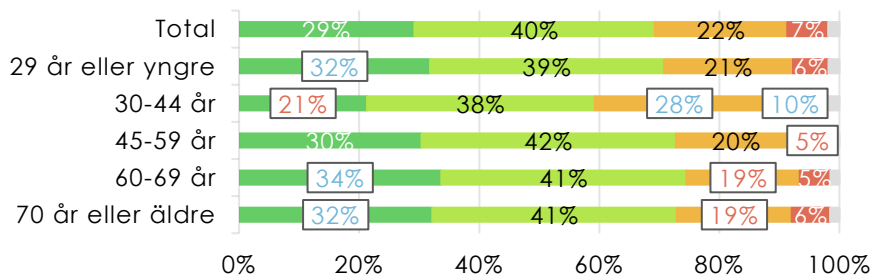

Det är viktigt för mig att få välja maträtt.

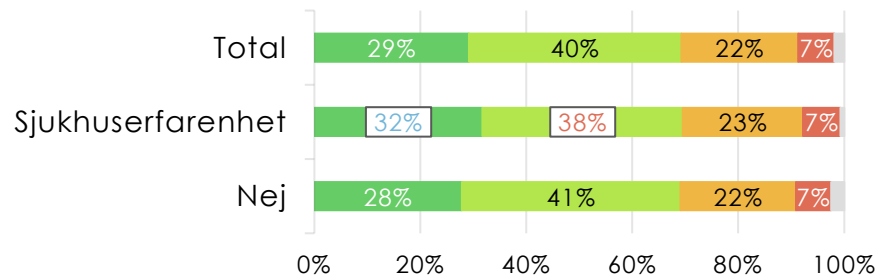
Ålder, erfarenhet av sjukhus, utbildning och kön

Äldre och yngre tenderar att vilja kunna välja maträtt i ungefär samma utsträckning. Gruppen som står ut är 30-44 åringar som uppger att det inte alls är lika viktigt. Kvinnor och personer med lägre utbildning tenderar att tycka att det är viktigare än män och de med universitet/högskoleutbildning. Erfarenhet av sjukhus har ingen jättestor effekt.

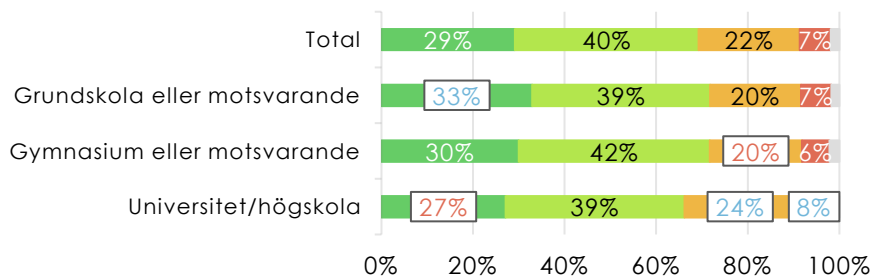
■ Instämmer helt ■ Instämmer delvis
 ■ Instämmer i mindre grad ■ Instämmer inte alls
 ■ Vet inte/ingen åsikt

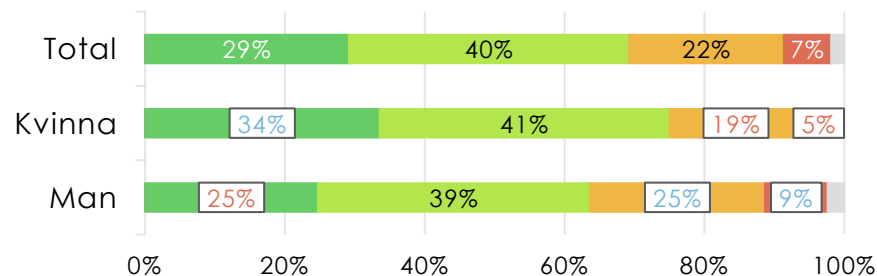
■ Instämmer helt ■ Instämmer delvis
 ■ Instämmer i mindre grad ■ Instämmer inte alls
 ■ Vet inte/ingen åsikt

■ Instämmer helt ■ Instämmer delvis
 ■ Instämmer i mindre grad ■ Instämmer inte alls
 ■ Vet inte/ingen åsikt

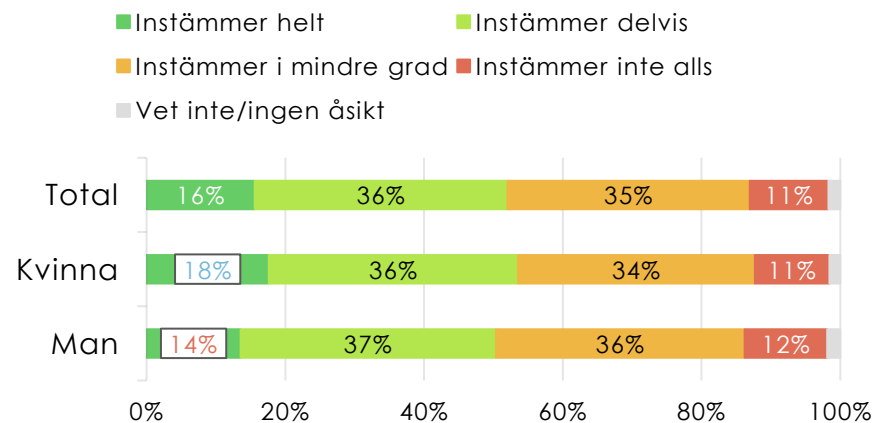
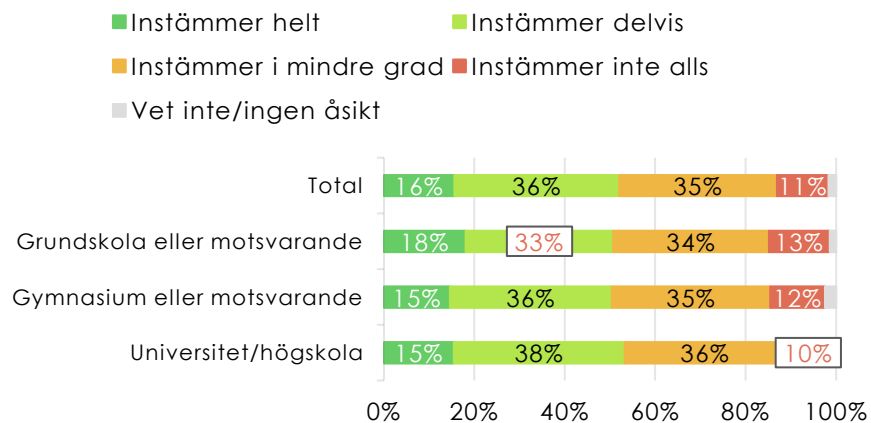
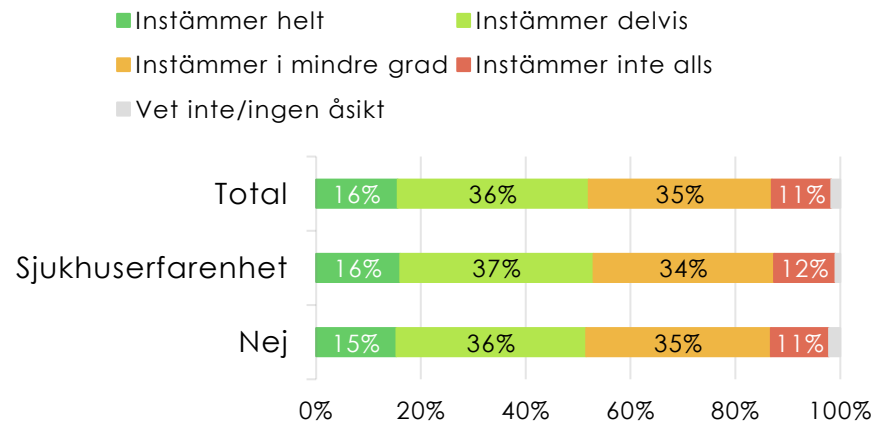
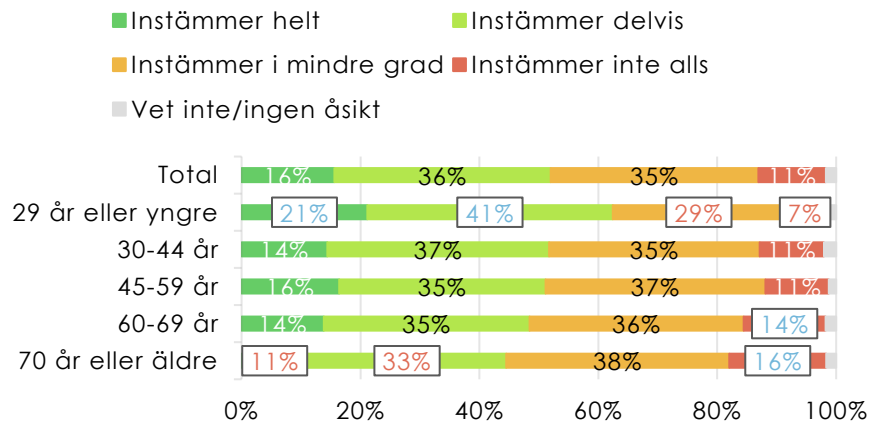

■ Instämmer helt ■ Instämmer delvis
 ■ Instämmer i mindre grad ■ Instämmer inte alls
 ■ Vet inte/ingen åsikt

Det är viktigt för mig att få äta på en tidpunkt jag själv önskar. Ålder, erfarenhet av sjukhus, utbildning och kön

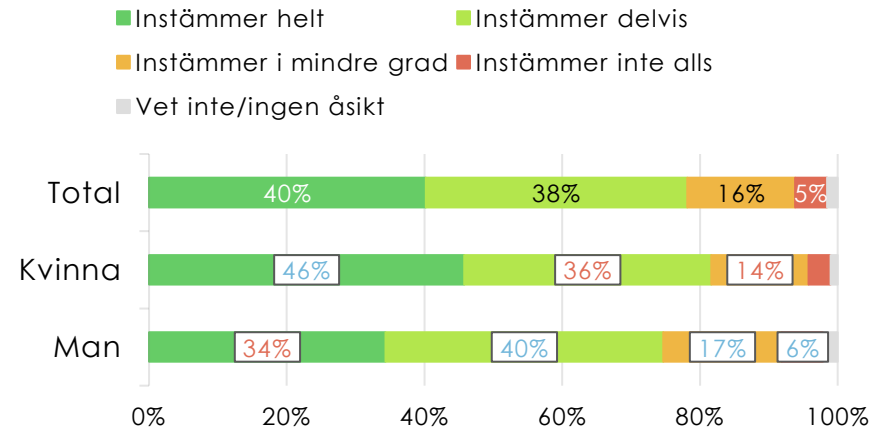
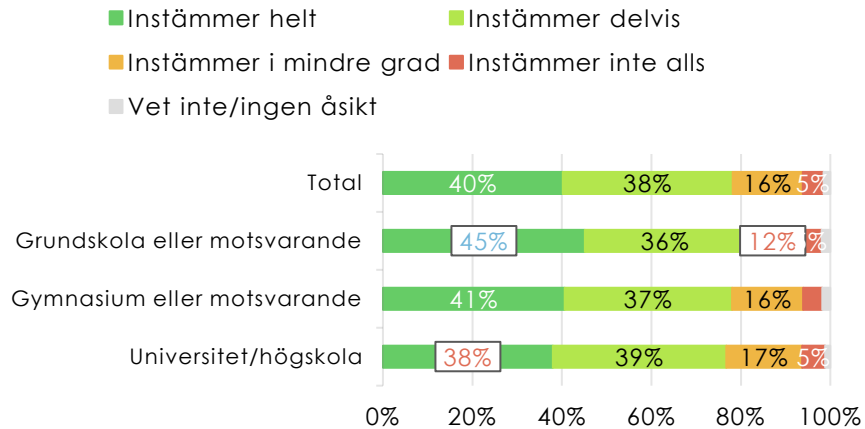
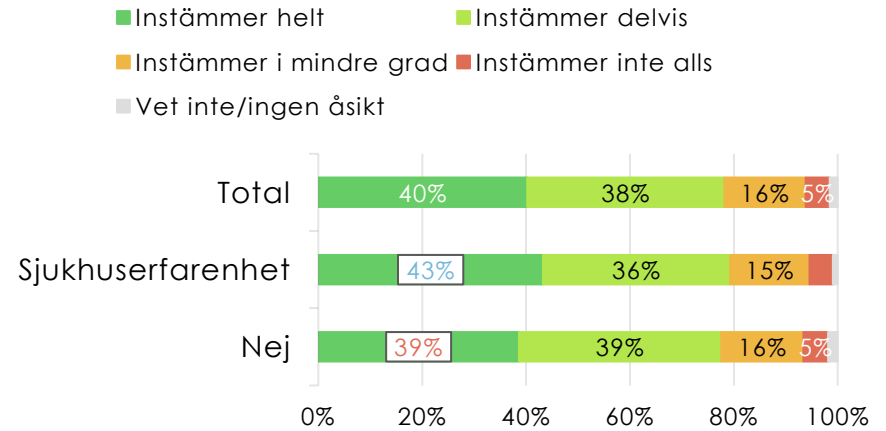
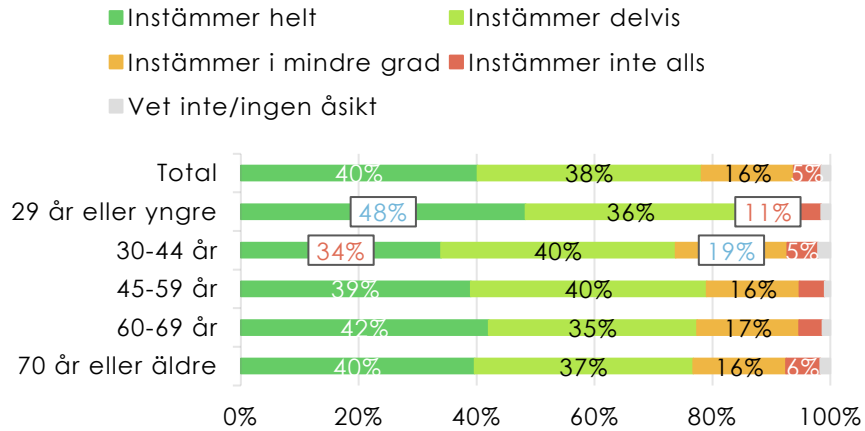
Yngre vill tydligt kunna välja tidpunkt att få äta i större utsträckning än äldre. Även kvinnor vill i högre grad kunna välja tidpunkt. I övrigt är skillnaderna mellan grupperna inte jätttestora.

Det är viktigt för mig att måltiderna är anpassade för mig och mina behov.

Ålder, erfarenhet av sjukhus, utbildning och kön

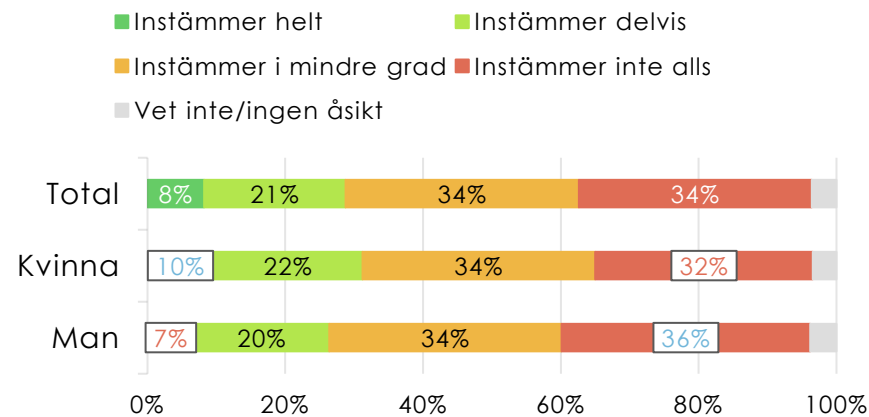
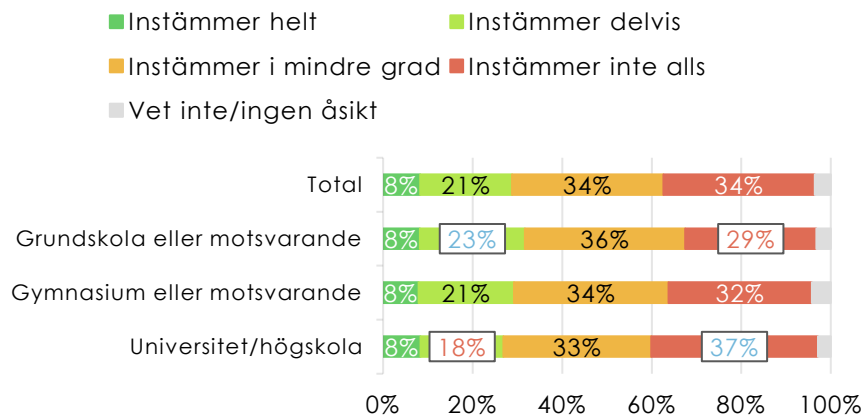
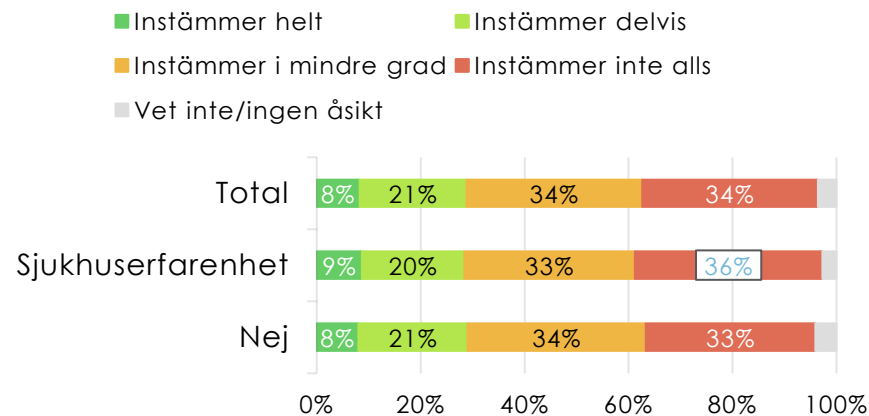
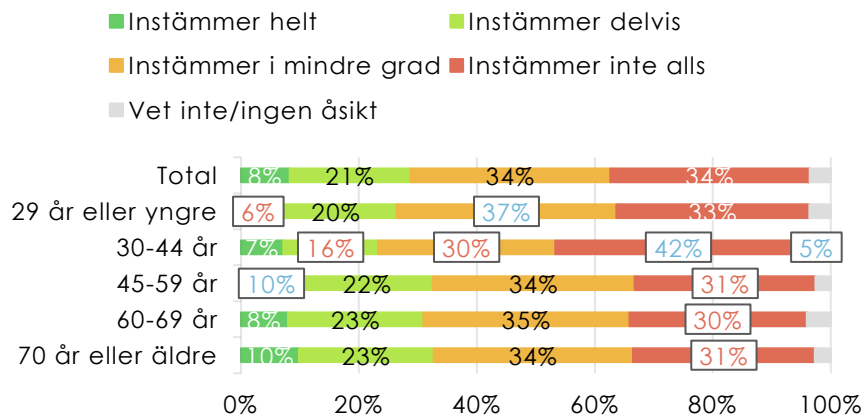
Den yngsta åldersgruppen, kvinnor, de med sjukhuserfarenhet och med lägre utbildning vill i högre grad att deras måltider är anpassade för dem och deras behov än övriga grupper.

Det är viktigt för mig att kunna beställa maträtterna själv via mobil/läsplatta.

Ålder, erfarenhet av sjukhus, utbildning och kön

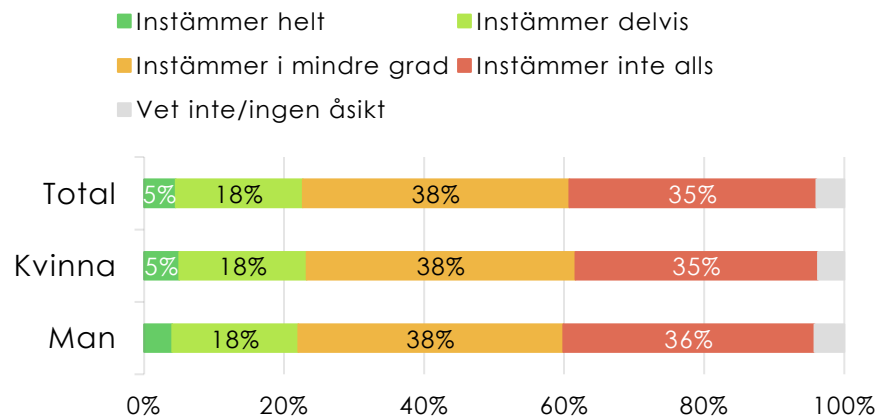
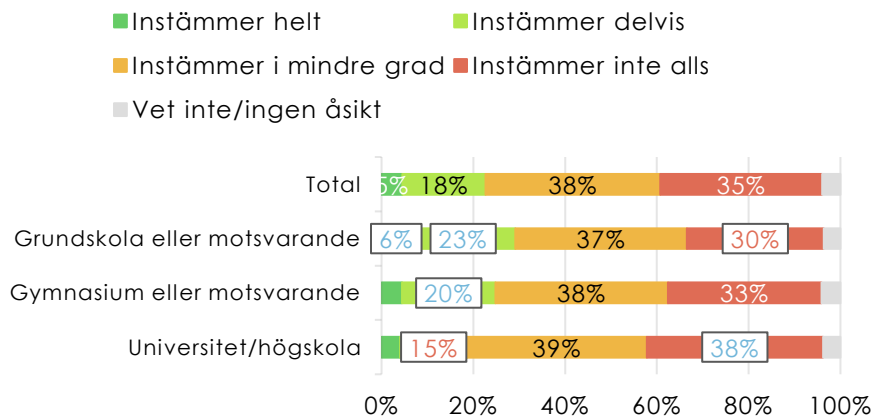
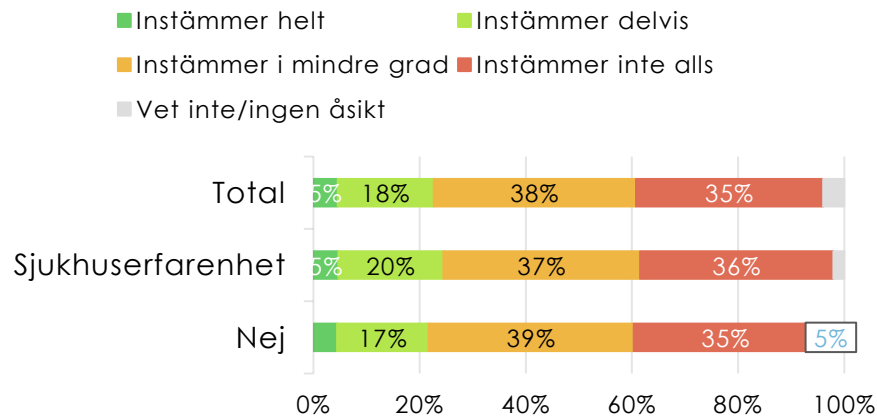
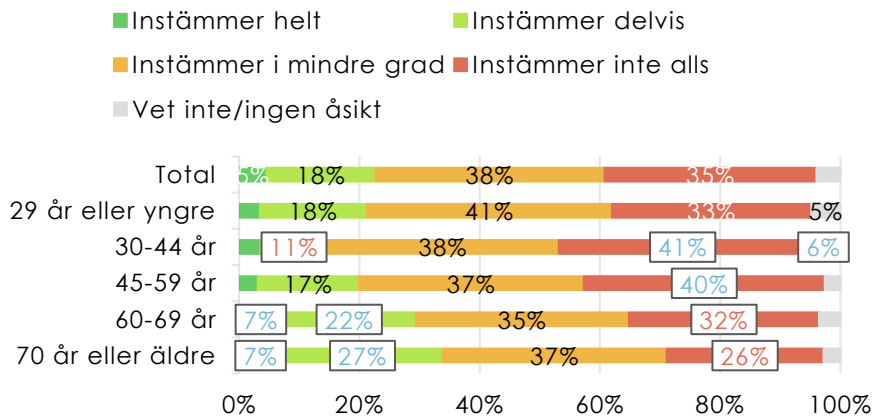
De allra flesta är negativa till möjligheten att kunna beställa maträtterna själv via mobil/läsplatta. Detta är i synnerhet sant för gruppen 30-44 år. Även män och de med högre utbildning är något mer negativt inställda än övriga.

Det är viktigt för mig att kunna äta mina måltider i en gemensam matsal.

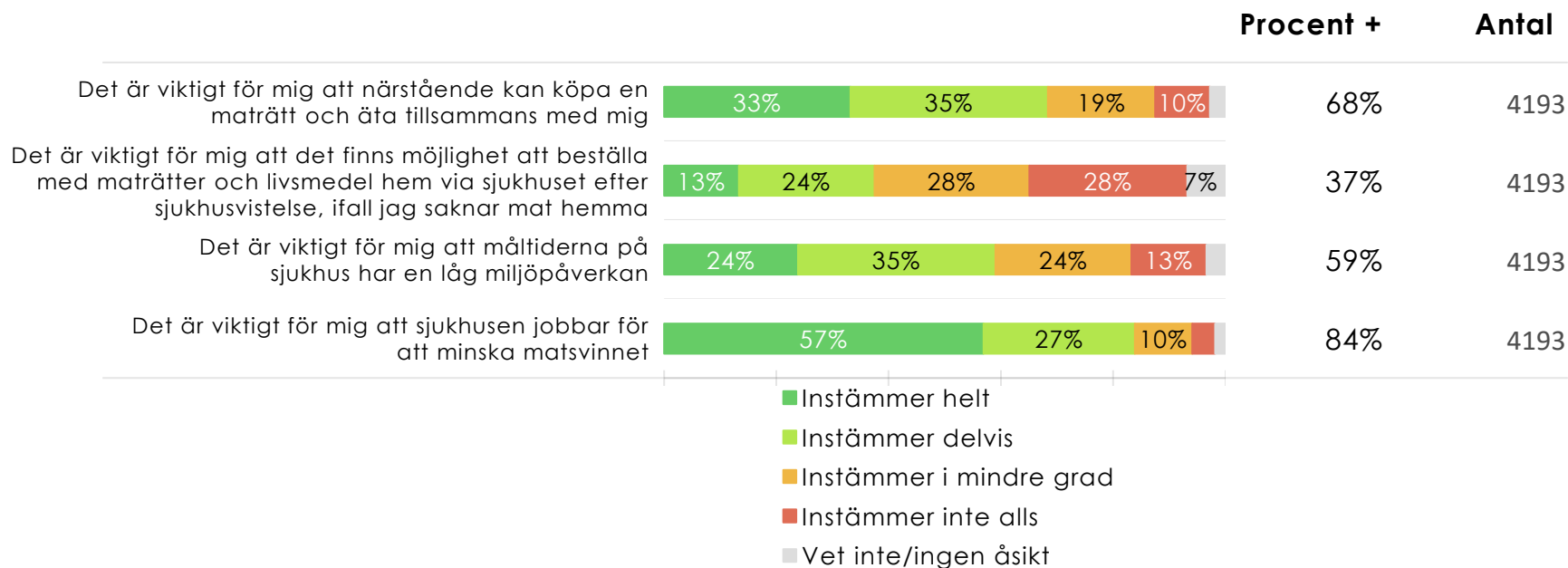
Ålder, erfarenhet av sjukhus, utbildning och kön

De flesta tycker inte att det är viktigt att kunna äta deras måltider i gemensam matsal. Däremot anser de med lägre utbildning, som är äldre att det är viktigare än övriga grupper.

Följande frågor handlar om dina val av och önskemål om måltider på sjukhus

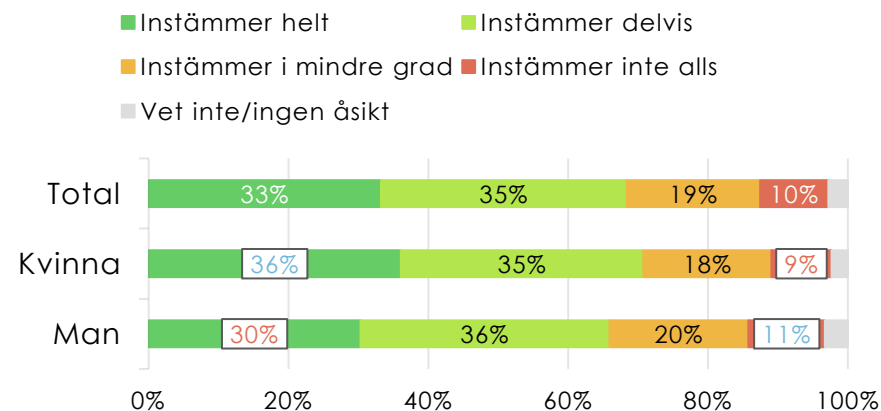
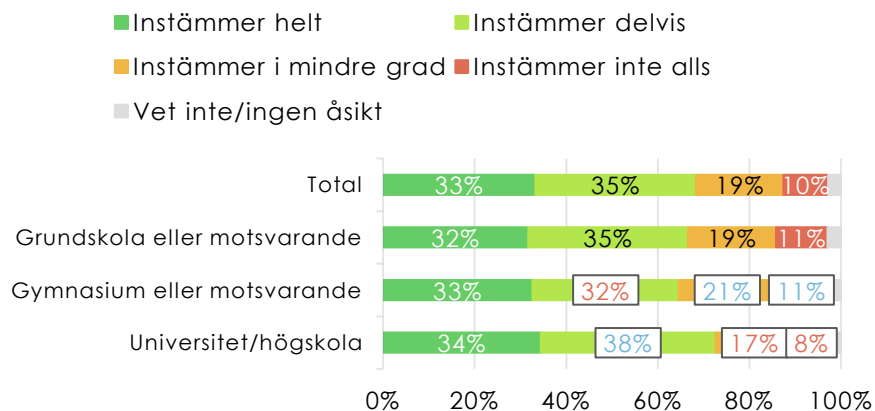
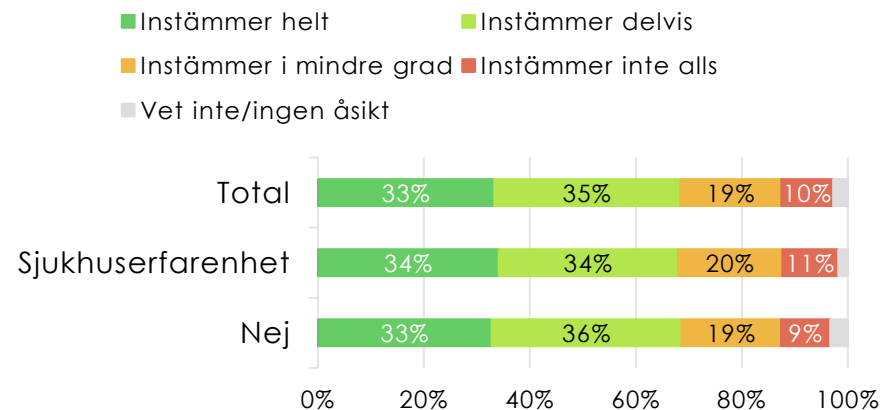
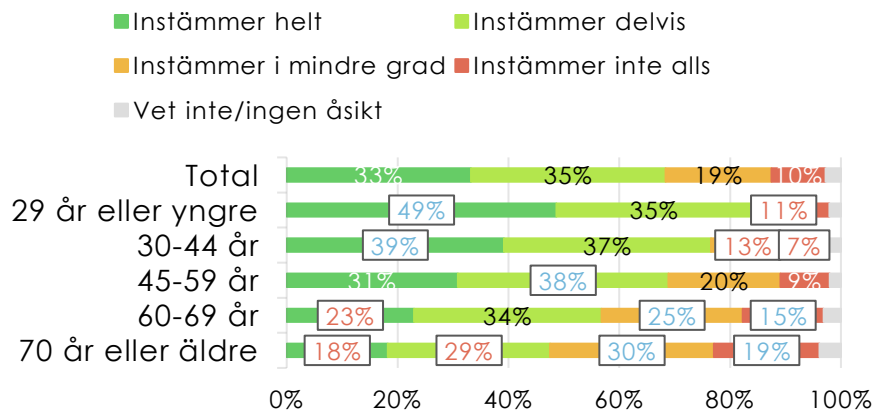
De allra flesta, drygt 8 av 10, uppger att det är viktigt för dem att sjukhusen jobbar för att minska matsvinnet. Nästan 7 av 10 uppger att det är viktigt att närstående kan köpa en maträtt och äta tillsammans med dem. Därtill uppger 6 av 10 att det är viktigt att måltiderna på sjukhusen har en låg miljöpåverkan. Däremot är det nästan 4 av 10 som uppger att det är viktigt att det finns möjlighet för dem att beställa med maträtter och livsmedel via sjukhuset efter sjukhusvistelse.

Det är viktigt för mig att närstående kan köpa en maträtt och äta tillsammans med mig.

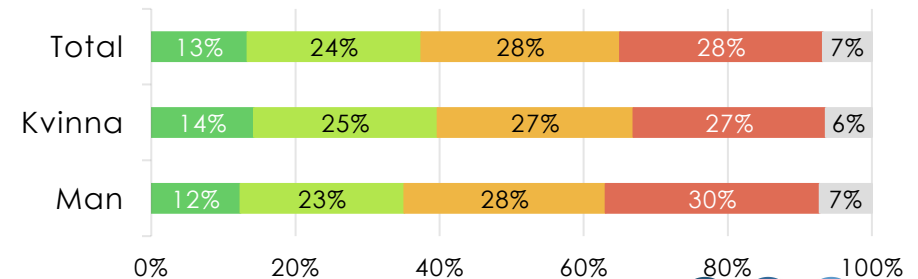
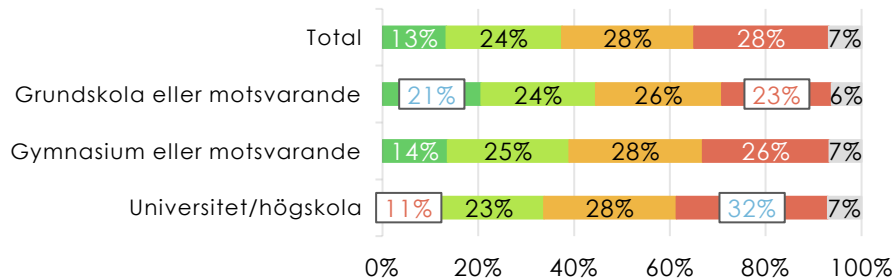
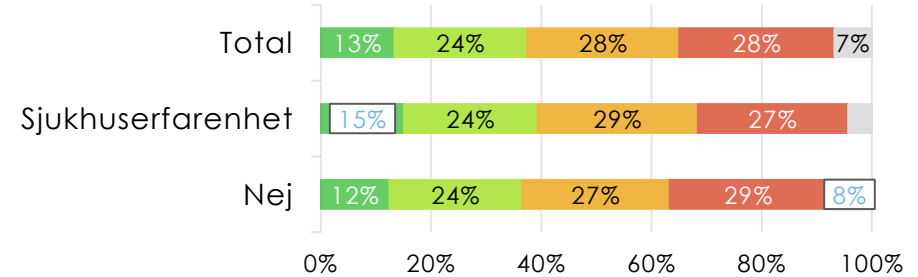
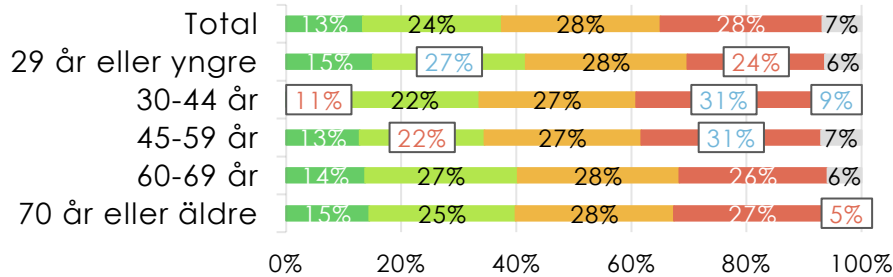
Ålder, erfarenhet av sjukhus, utbildning och kön

Att närstående har möjlighet att köpa maträtt och äta tillsammans med den inlagda är viktigare desto yngre du är. Vi kan också se att det är något viktigare för kvinnor än män och för de med universitet/högskoleutbildning.

Det är viktigt för mig att det finns möjlighet att beställa med maträtter och livsmedel hem via sjukhuset efter sjukhusvistelse, ifall jag saknar mat hemma. Ålder, erfarenhet av sjukhus, utbildning och kön

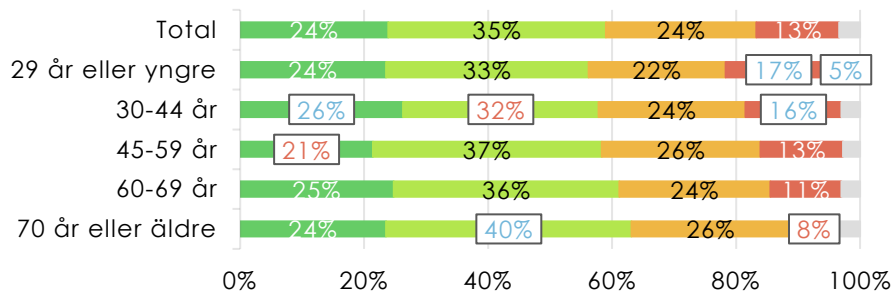
Få tycker att det är viktigt att kunna beställa hem mat via sjukhuset efter sjukhusvistelsen. De med erfarenhet av sjukhus tycker att det är något viktigare än övriga, men även yngre och de med lägre utbildning tycker tydligt att det är viktigare än övriga.

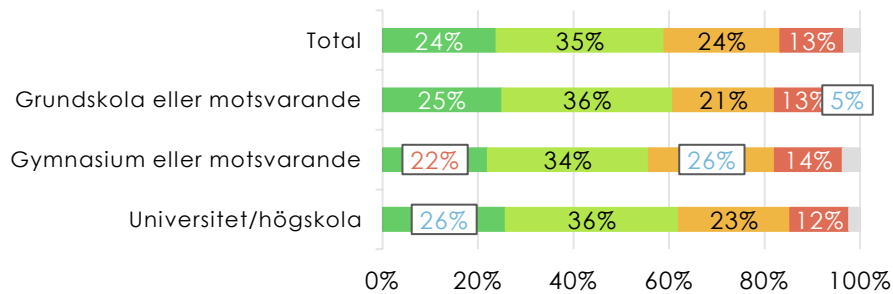
Det är viktigt för mig att måltiderna på sjukhus har en låg miljöpåverkan. Ålder, erfarenhet av sjukhus, utbildning och kön

Det framgår tydligt att låg miljöpåverkan hos måltiderna är särskilt viktigt för kvinnor och har också en svag tendens att bli viktigare desto äldre du blir. Vi kan även se att frågan är något viktigare bland personer med universitet/högskoleutbildning.

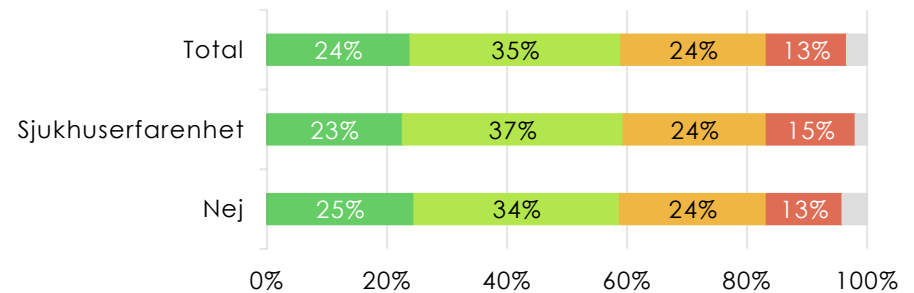
■ Instämmer helt ■ Instämmer delvis
 ■ Instämmer i mindre grad ■ Instämmer inte alls
 ■ Vet inte/ingen åsikt

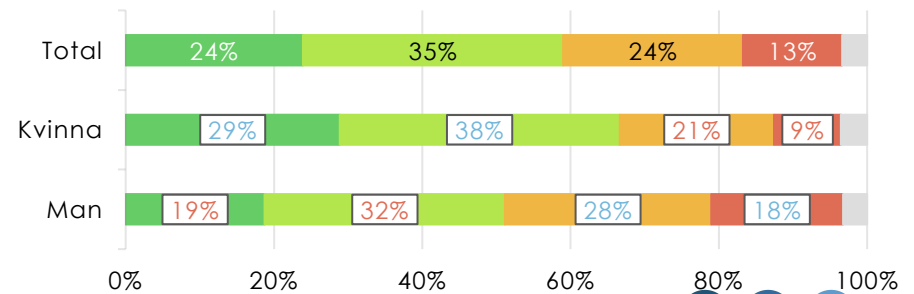
■ Instämmer helt ■ Instämmer delvis
 ■ Instämmer i mindre grad ■ Instämmer inte alls
 ■ Vet inte/ingen åsikt

■ Instämmer helt ■ Instämmer delvis
 ■ Instämmer i mindre grad ■ Instämmer inte alls
 ■ Vet inte/ingen åsikt

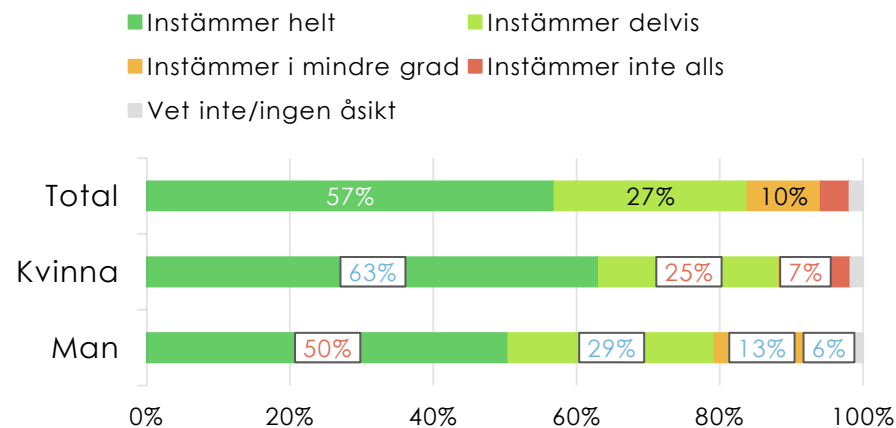
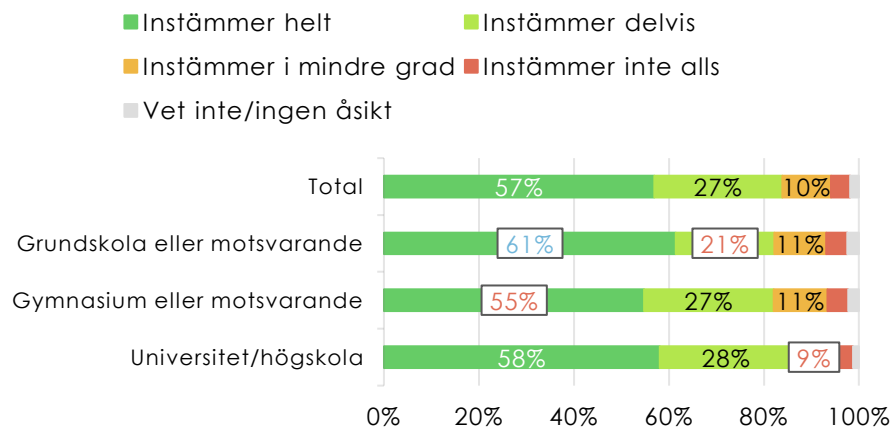
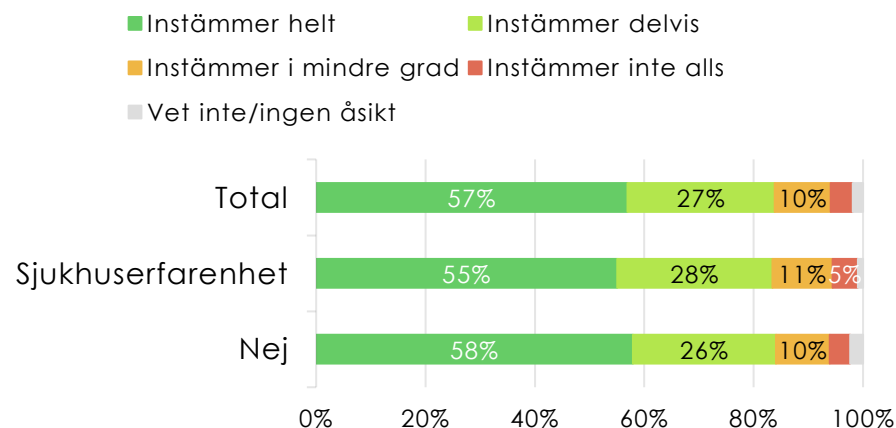
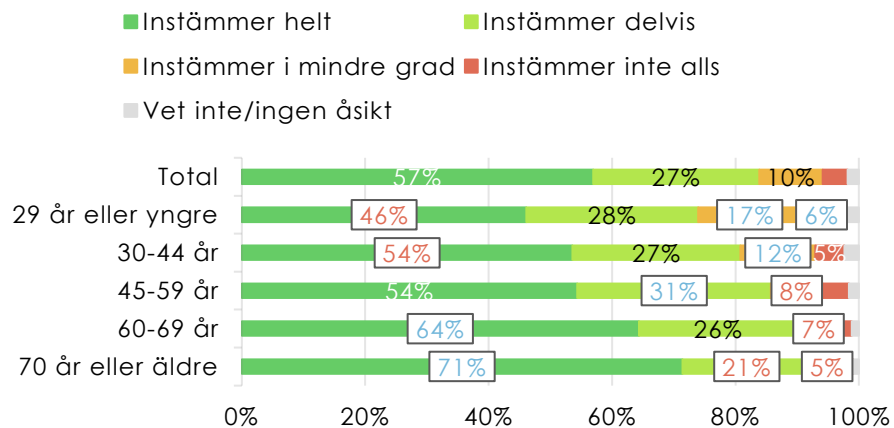

■ Instämmer helt ■ Instämmer delvis
 ■ Instämmer i mindre grad ■ Instämmer inte alls
 ■ Vet inte/ingen åsikt

Det är viktigt för mig att sjukhusen jobbar för att minska matsvinnet. Ålder, erfarenhet av sjukhus, utbildning och kön

Att minska matsvinnet är viktigt i de flesta grupper, men särskilt viktigt för kvinnor, de med högre utbildning och tenderar också att bli viktigare desto äldre du blir.

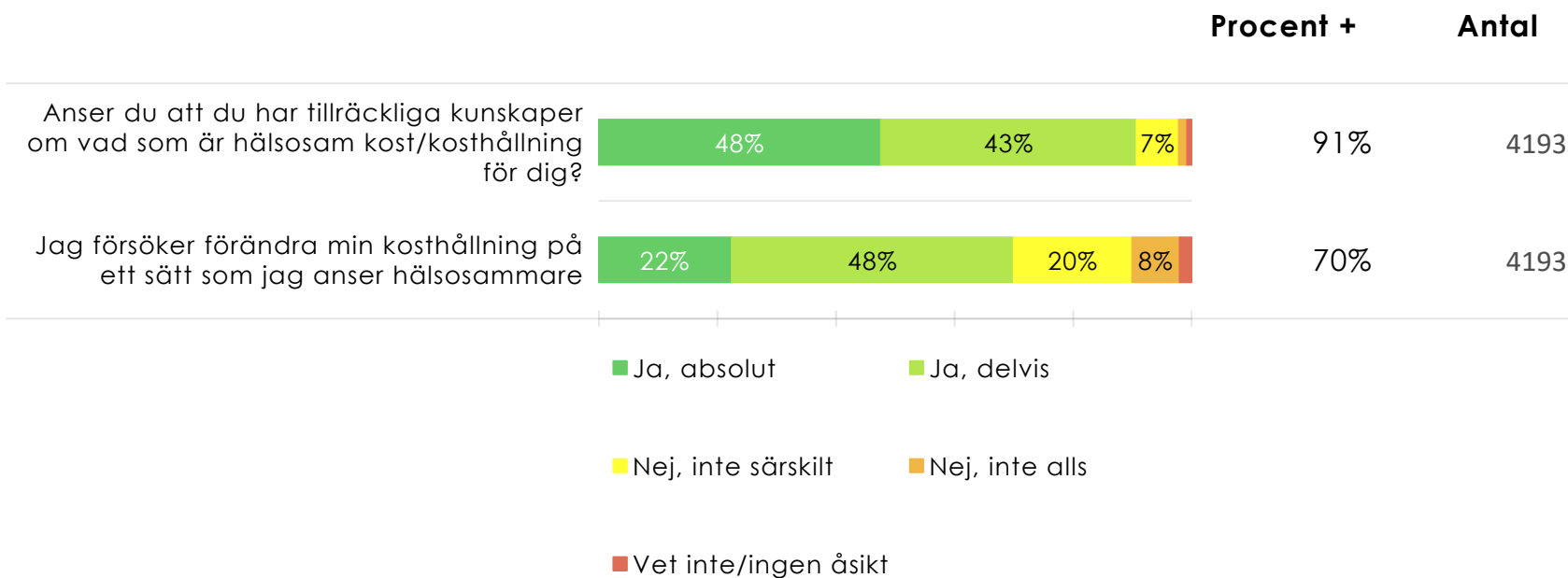

Tillit och kunskap

Följande frågor handlar om dina val av och önskemål om måltider på sjukhus. 1

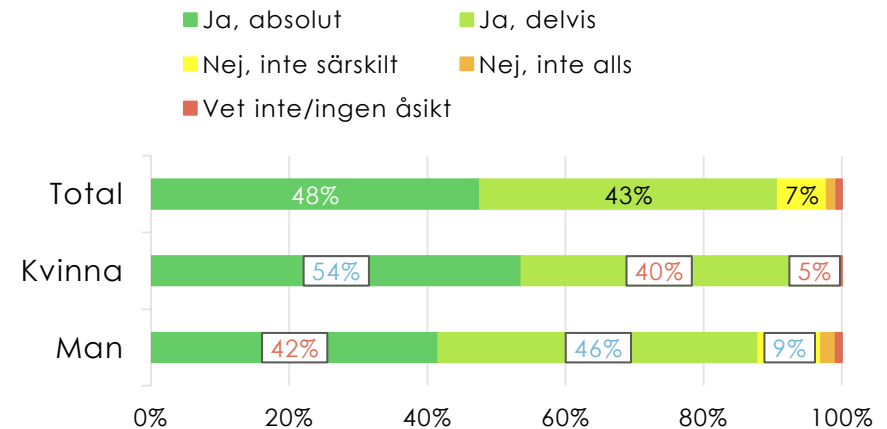
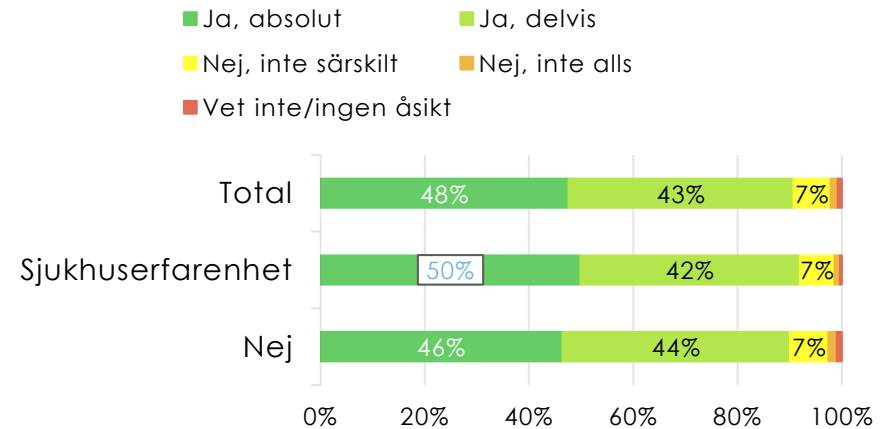
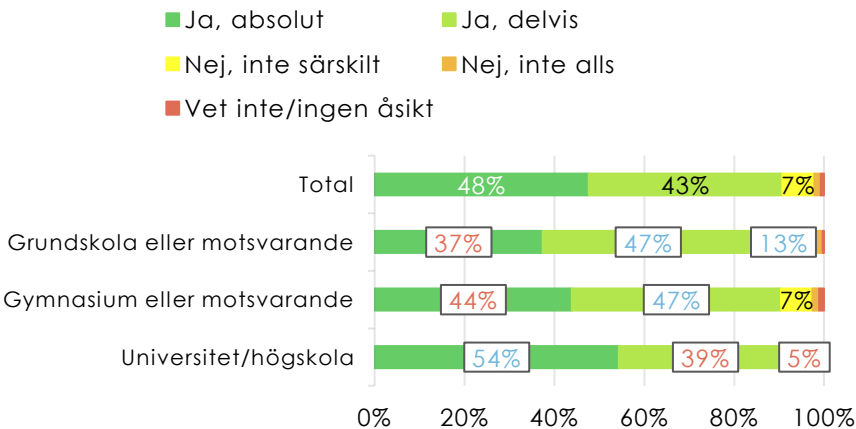
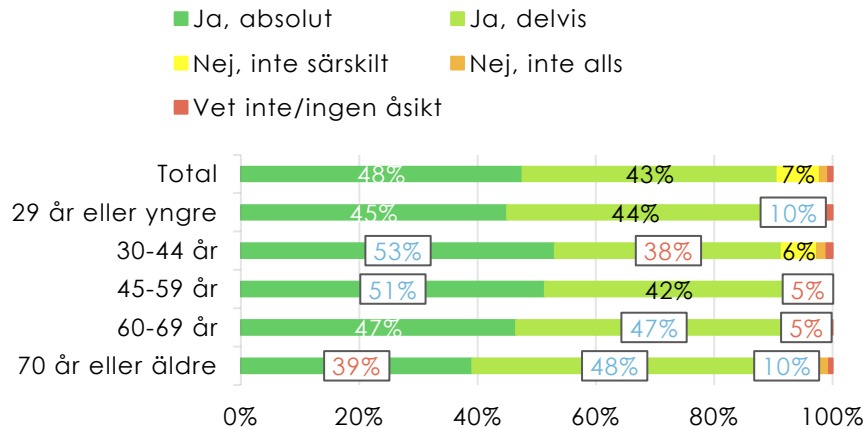
Drygt 9 av 10 uppger att de anser sig ha tillräckliga kunskaper om vad som är hälsosam kost/kosthållning för dem. Det är också 7 av 10 som uppger att de försöker förändra deras kosthållning på ett sätt som de anser vara hälsosammare.

Anser du att du har tillräckliga kunskaper om vad som är hälsosam kost/kosthållning för dig?

Ålder, erfarenhet av sjukhus, utbildning och kön

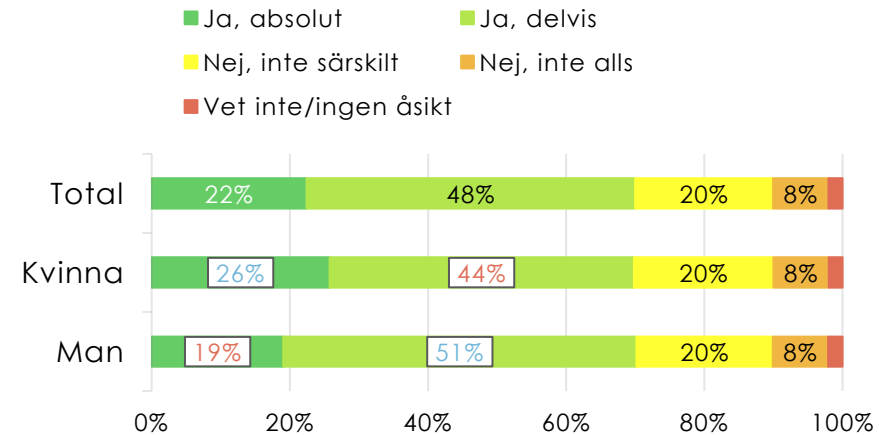
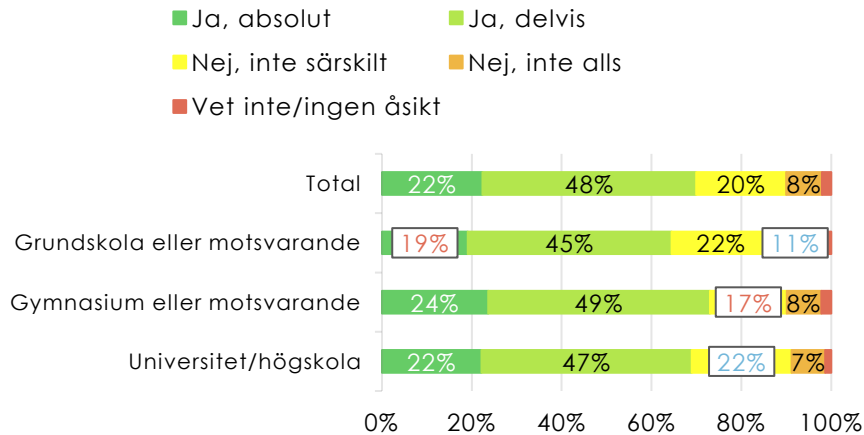
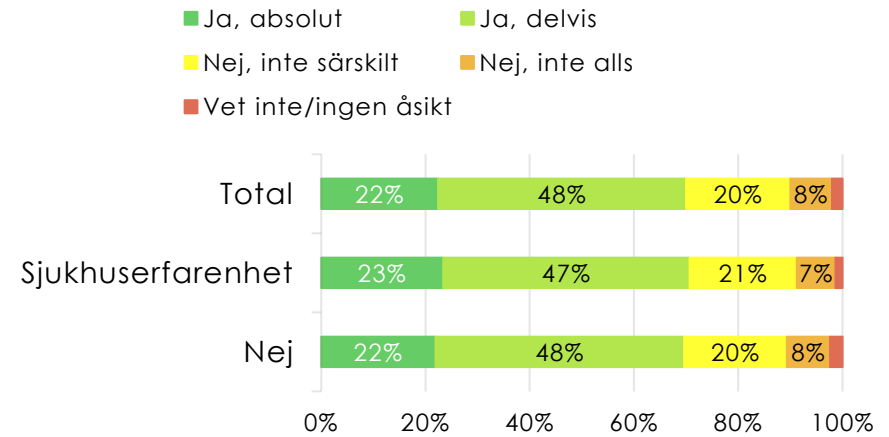
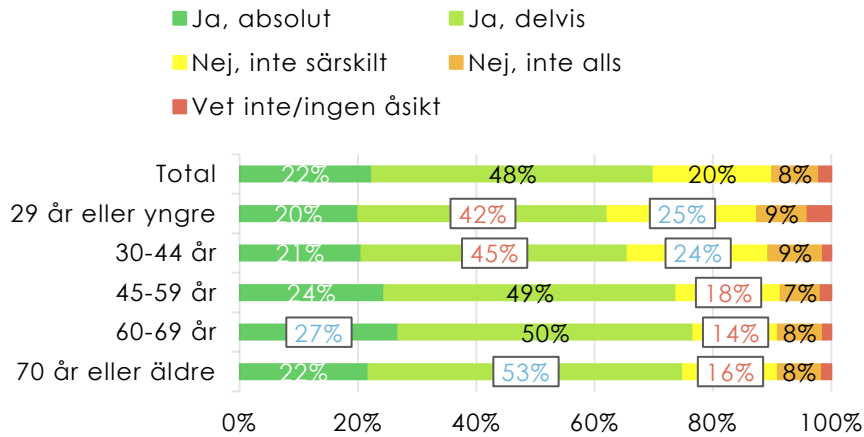
De flesta uppger att de har tillräckliga kunskaper om vad som är hälsosam kost/kosthållning för dem själva. Vi kan däremot se en tendens att de med högre utbildning, kvinnor, med erfarenhet av sjukhus och är närmare medelåldern tenderar att uppge sig ha bättre kunskaper än övriga.

Jag försöker förändra min kosthållning på ett sätt som jag anser hälsosammare.

Ålder, erfarenhet av sjukhus, utbildning och kön

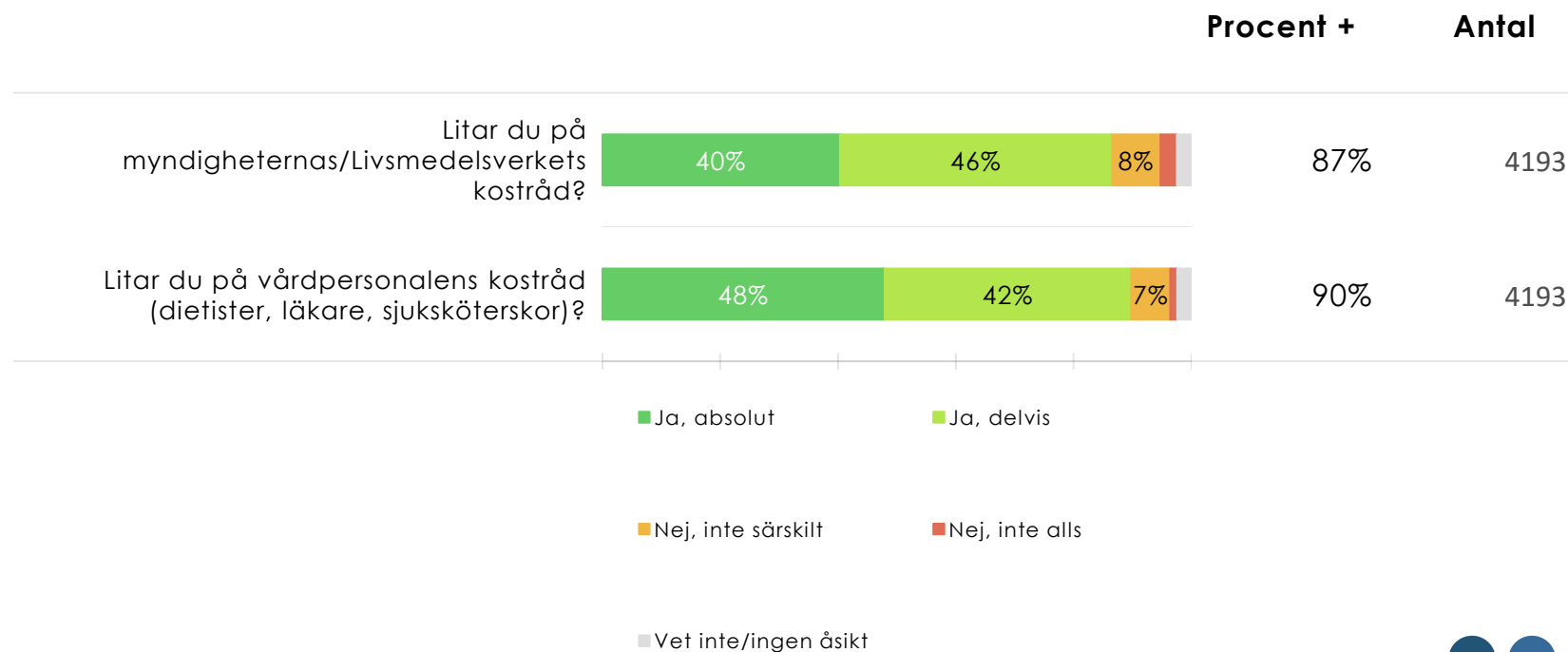
Desto äldre du blir, desto högre grad tenderar du att uppge dig försöka förändra din kosthållning för att bli mer hälsosam.

Följande frågor handlar om dina val av och önskemål om måltider på sjukhus. 2

Tilliten till myndigheternas/Livsmedelsverkets kostråd är högt och nästan 9 av 10 uppger att de litar på deras kostråd.

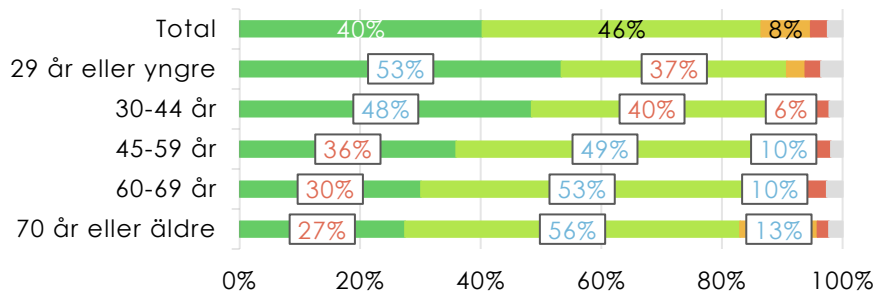
Tilliten till vårdpersonalens kostråd är något högre.

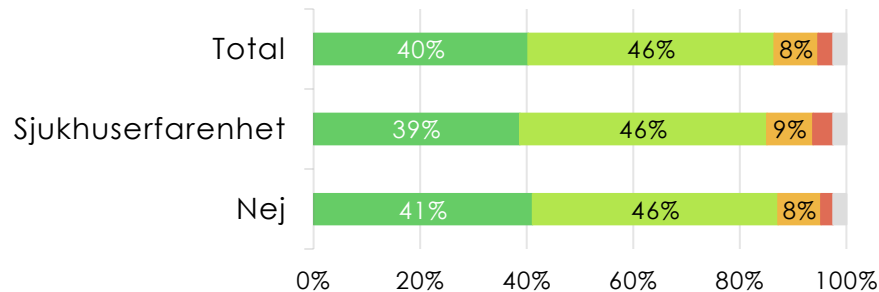
Litar du på myndigheternas/ Livsmedelsverkets kostråd? Ålder, erfarenhet av sjukhus, utbildning och kön

De allra flesta litar på myndigheternas kostråd. Vi kan däremot se att yngre tenderar att lita på kostråden i högre grad än äldre. Vi kan även se en svag tendens att män och de med högre utbildning i något högre grad litar på myndigheternas kostråd.

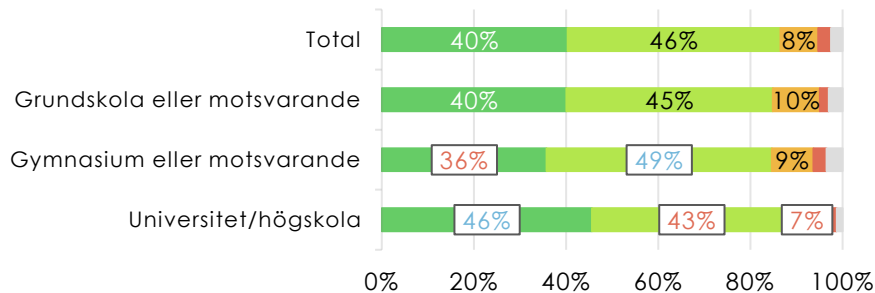
■ Ja, absolut ■ Ja, delvis
 ■ Nej, inte särskilt ■ Nej, inte alls
 ■ Vet inte/ingen åsikt

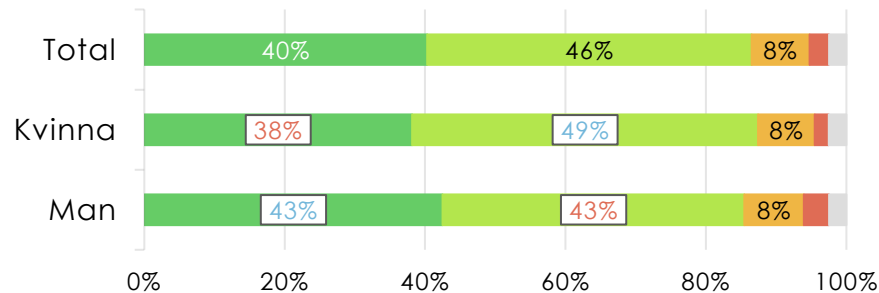
■ Ja, absolut ■ Ja, delvis
 ■ Nej, inte särskilt ■ Nej, inte alls
 ■ Vet inte/ingen åsikt

■ Ja, absolut ■ Ja, delvis
 ■ Nej, inte särskilt ■ Nej, inte alls
 ■ Vet inte/ingen åsikt

■ Ja, absolut ■ Ja, delvis
 ■ Nej, inte särskilt ■ Nej, inte alls
 ■ Vet inte/ingen åsikt

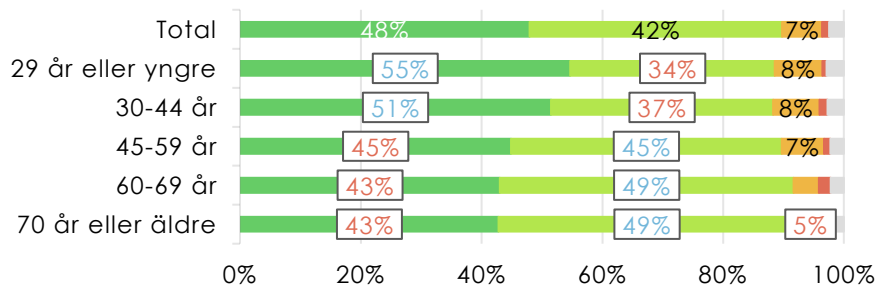

Litar du på vårdpersonalens kostråd (dietister, läkare, sjuksköterskor)?

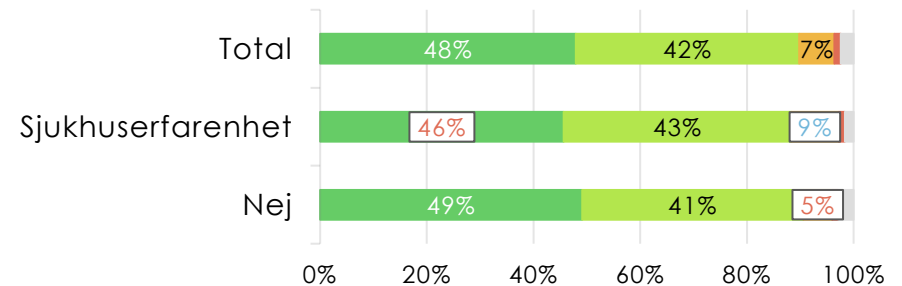
Ålder, erfarenhet av sjukhus, utbildning och kön

Skåningarna hyser också stor tillit till vårdpersonalens kostråd. Vi kan se att yngre, män och de med grundskoleutbildning tenderar att lita mer på vårdpersonalens kostråd än övriga, men skillnaderna är små.

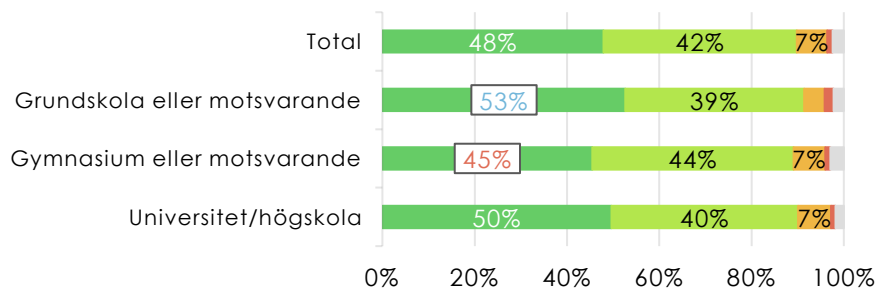
- Ja, absolut
- Ja, delvis
- Nej, inte särskilt
- Nej, inte alls
- Vet inte/ingen åsikt

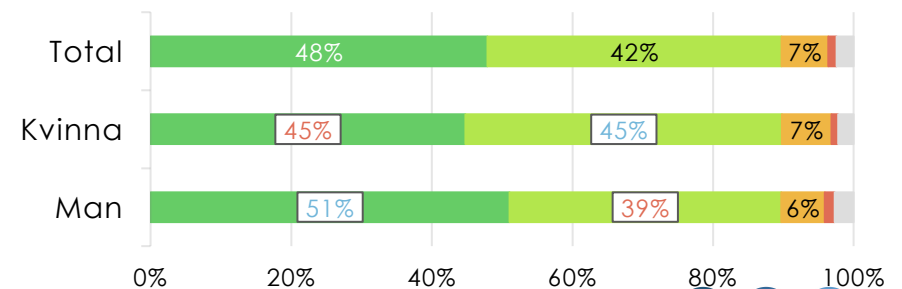
- Ja, absolut
- Ja, delvis
- Nej, inte särskilt
- Nej, inte alls
- Vet inte/ingen åsikt

- Ja, absolut
- Ja, delvis
- Nej, inte särskilt
- Nej, inte alls
- Vet inte/ingen åsikt

- Ja, absolut
- Ja, delvis
- Nej, inte särskilt
- Nej, inte alls
- Vet inte/ingen åsikt

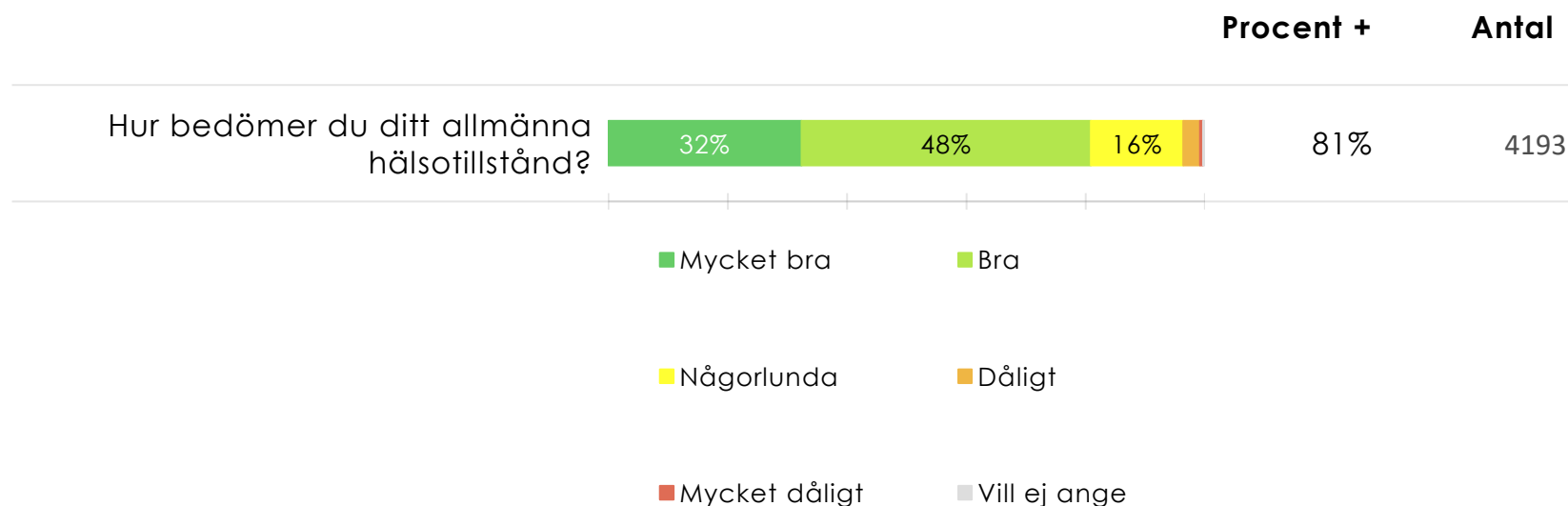

Bakgrundsfrågor

Hur bedömer du ditt allmänna hälsotillstånd?

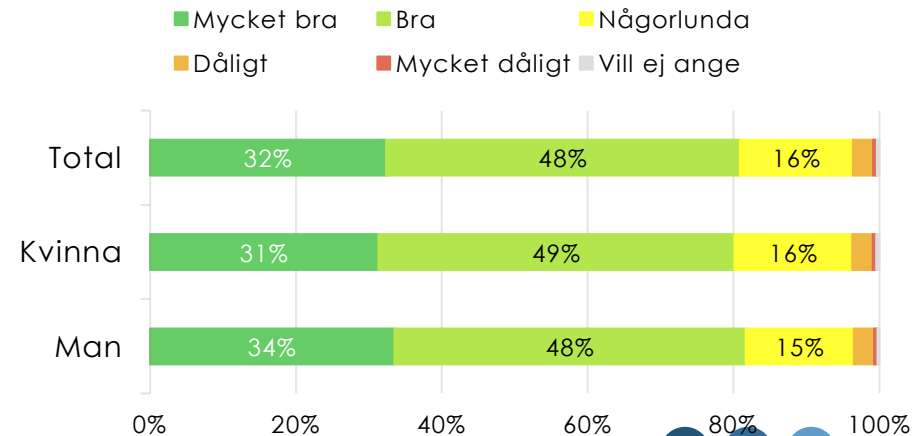
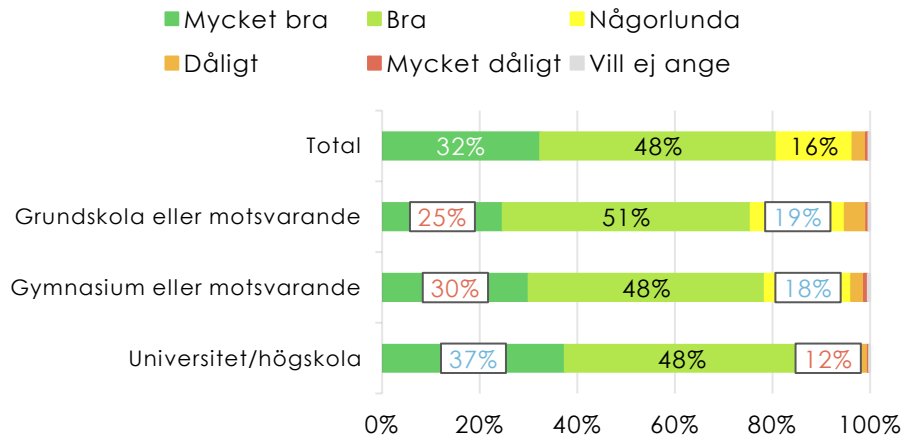
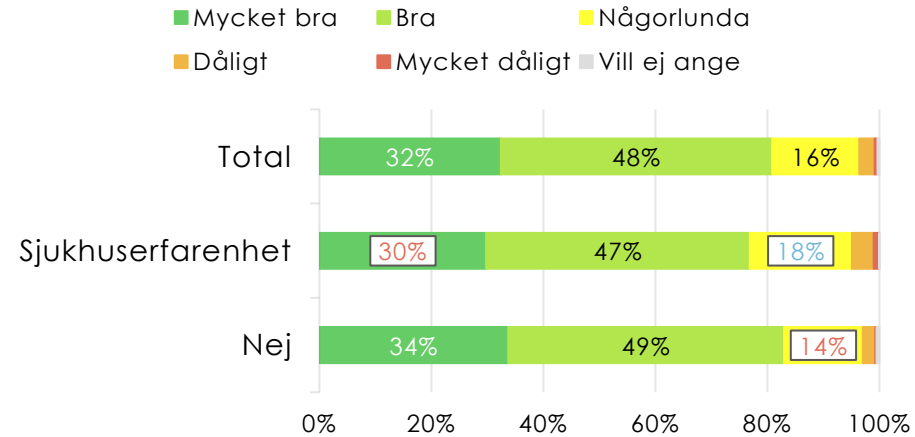
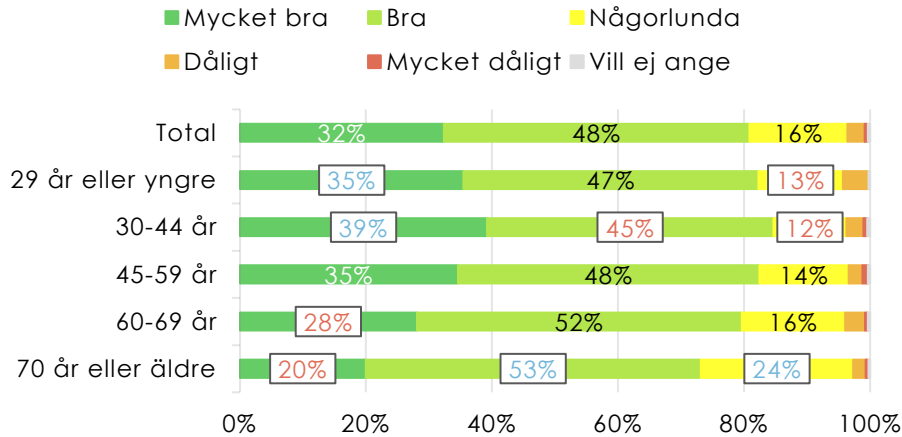
De allra flesta bedömer sitt hälsotillstånd som bra eller mycket bra.

Hur bedömer du ditt allmänna hälsotillstånd?

Ålder, erfarenhet av sjukhus, utbildning och kön

De allra flesta bedömer sitt hälsotillstånd som bra eller mycket bra. De med högre utbildning och är yngre samt saknar erfarenhet av sjukhus tenderar att uppge sig ha bättre hälsa än övriga.

Fritextfrågan

Övriga kommentarer

- Totalt angav 956 ett fritextsvar
- Många framhäver betydelsen att måltiderna är anpassade efter deras behov som exempelvis allergier, portionsstorlekar, vegetariskt/veganskt.
- Att den är vällagad, nyttig och smakrik men även att den ser aptitlig ut.
- Många bidrar också med exempel från sin egen sjukhusvistelse och ger tips om möjliga förbättringar.

Öppna svar, exempel

" Det är viktigt att ta hänsyn till allergier och tex vegetarisk kost."

" Det är viktigt för mig att maten på sjukhuset är hälsosam och väl lagad. Halvfabrikat och sockerrika rätter tycker inte jag hör hemma på sjukhuset."

" Det är viktigt att maten ser god ut, då man äter med ögonen också. Detta är jätteviktigt för alla"

" Viktigt för mig att måltiden innehåller mycket frukt och grönt av hög kvalitet."

" Mat är nog den enda ljuspunkten när man ligger på sjukhus. Viktigt att det är bra kvalitet på maten då och inte bara billigast möjligt utan smak."

Analys och slutsatser

Analys

I den andra omgången av Skånepanelen 2022 har vi undersökt skåningarnas preferenser och önskemål kring patientmåltider på regionens sjukhus. Resultaten ger tydliga besked kring vilka aspekter av måltiderna som de anser är viktiga och vilka som är mindre viktiga. Exempelvis är det tydligt att paneldeltagarna tycker att det är viktigt att få välja maträtt och att måltiderna är anpassade efter deras behov. De tycker också att det är viktigt att sjukhusen jobbar med matsvinnet, att måltiderna har en låg miljöpåverkan och att närstående även har möjligheten att äta tillsammans med dem medan de befinner sig på sjukhuset.

Svarspersonerna fick också möjlighet att prioritera bland dessa önskemål. En stor majoritet, drygt 6 av 10, uppgav då att det allra viktigaste är att måltiderna är anpassade för dem och deras behov. Nästan lika många uppgav att de vill ha möjligheten att få välja maträtt medan de befinner sig på regionens sjukhus. På tredjeplats på denna prioriteringslista kommer arbetet med att minska matsvinnet och på en fjärdeplats kommer möjligheten att för närstående att få köpa en maträtt som de kan äta tillsammans med den inlagda. Trots att många instämde i vikten att måltiderna hade en låg miljöpåverkan kom denna fråga endast på en sjätte plats när panellisterna själva fick möjlighet att prioritera.

Vi kan även konstatera att tilliten till myndigheternas och vårdpersonalens kostråd är högt. Närmare 9 av 10 uppger att de litar på myndigheternas och vårdpersonalens kostråd. De allra flesta, 9 av 10, uppger även att de har tillräckliga kunskaper om vad som är hälsosam kost och 7 av 10 uppger att de försöker förändra deras kosthållning till ett mer hälsosamt sätt.

